

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਫਲਸੌ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ। - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1953 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 36 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਐਨਪੇਟਲ

1955 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X)—ਸੈਕਸ਼ਨ 14, 20, 31(4) ਧਾਰਾ 42—ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872
 ਦਾ 1) ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਉਦਾਹਰਣ (f)— ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ—ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ—ਮੈਂਡ ਆਫ
 April, 27th ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ—ਟ੍ਰਾਂਸਫਰੀ ਕੋਰਟ—ਕਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ—
 ਸੈਕਸ਼ਨ 31(4)—ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ—ਨਾਬਾਲਗ—ਪਾਰਟੀ ਟੂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ—ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।

ਪੈਰਾਸੂਟ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੇ ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਕੇ-ਆਰਕੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ। ਕਰਨ 'ਤੇ 19 ਜਨਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਕੇ ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਐਸਐਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 25 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਸਐਸ ਨੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। 29 ਸਤੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਆਰ.ਕੇ.-ਆਰ.ਕੇ ਤੋਂ ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਕਿ ਐਸ.ਐਸ. ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਰ.ਕੇ.-ਆਰ.ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਬਿਟਰੇਟਰ AR 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੇ, ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

27 ਸਤੰਬਰ, 1951—ਜਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ।

28 ਸਤੰਬਰ, 1951—ਬਿਨਾਂ ਐਡ ਡਰੈੱਸ ਵਾਲਾ ਐਡਰੈਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।”

1 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਆਰ.ਕੇ.-ਆਰ.ਕੇ./ ਦੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਅਤੇ ਏ.ਆਰ.- ਨੂੰ 10 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ, ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਏ.ਆਰ. ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ 9 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਨਵੰਬਰ, 1951 ਅਤੇ ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਏ.ਆਰ., ਨੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਦਾ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 30 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਸਾਲਸ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 6 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ 9 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਵਾਰਡ ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 15 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਏਆਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ.ਕੇ.-ਆਰ.ਕੇ., ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਨੂੰ, ਕੇ ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ SNA ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ RK- ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਵਾਲਾ ਖਰਾਬ ਸੀ। 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਨੂੰ, ਕੇ.ਐਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੇ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ-

- (1) ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ;
- (2) ਕਿ ਸਾਲਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਸੀ;
- (3) ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; 1.
- (4) ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ
- (5) ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ.ਐੱਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੇ.ਐੱਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਉਦਾਹਰਨ (f) ਸਬੂਤ ਐਕਟ। ਸਾਲਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਡੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਡਰੈਸੀ ਬਿਨਾਂ ਪਤੇ ਦੇ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੋਟਿਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਥਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਬਾਦਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 (4) ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਅਰਥ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਾਬਾਲਗ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਅਵਾਰਡ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਗਨਨਾਥ ਬ੍ਰੁਕਭੈਂ ਬਨਾਮ *ਜੇ. ਈ. ਸਾਸੁਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1), *ਗੋਬਿੰਦਾ ਚੰਦਰ ਸਾਹਾ* ਬਨਾਮ *ਦਵਾਰਕਾ ਨਾਥ ਪਤਿਤਾ* (2), *ਵਾਮਨ ਵਿਥਲ ਕੁਲਕਰਨੀ* ਬਨਾਮ *ਖੰਡੇਰਾਓ ਰਾਮ ਰਾਓ ਸ਼ੇਲਾਪੁਰਕਰ* (3), *ਬੂਟੇ ਕ੍ਰਿਸਟੋ ਰਾਏ* ਬਨਾਮ *ਗੋਬਿੰਦਰਾਮ ਮਾਰਵਾੜੀ* (4), *ਕੁੰਭਾ ਮੈਂਜੀ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ* (5), *ਮੁਲਚੰਦ ਜੋਥਾਜੀ* ਬਨਾਮ *ਰਸ਼ੀਦ ਜਮਸ਼ੇਦ ਸੰਨਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ*, (6), *ਸੁਕਰੁੱਲਾ* ਬਨਾਮ *ਰਹਿਮਤ ਬੀਬੀ* (7), *ਕੋਡਾਲੀ ਰਾਮਕੋਟੇਸਵਰ ਰਾਓ* ਬਨਾਮ *ਕੋਡਾਲੀ ਸੁਰਿਆਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ* (8), *ਅਤੇ ਟੇਯੋ ਮੇਨਕਾ ਕੈਸ਼ਾ*, *ਲਿਮਟਿਡ*, ਬਨਾਮ *ਸੇਹਨਸਿੰਗ ਹਮਾਮਸਿੰਗ* (9), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

- (1) ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 18 ਬੰਬ. 606
- (2) 26 IC 962
- (3) 156 IC 1020
- (4) ਏਆਈਆਰ 1939 ਪੈਟ. 540
- (5) 1953 SCR 878
- (6) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1946 ਪਾਗਲ. 346
- (7) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1947 ਸਾਰੇ. 304
- (8) ਏਆਈਆਰ 1940 ਮੈਡ. 905
- (9) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1944 ਸਿੰਧ 51

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ 10 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ।

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਕੇਐਲ ਕਪੂਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

1. ਡੀ. ਦੁਆ ਅਤੇ ਪੀ ਐਲ ਬਹਿਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ 14 ਜੂਨ, 1953 ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ Kapur, J. ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਸਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਸਕਾਰ. ਇਹ ਮਾਮਲਾ 5 ਜੁਲਾਈ 1954 ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਬੈਠ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਮੂਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ Messrs ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੈਰਾਸੂਟ \$9.0 FOB ਨਿਊਯਾਰਕ, ਪ੍ਰਤੀ ਪੈਰਾਸੂਟ ਅਤੇ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। 6 ਜਨਵਰੀ 1947 ਨੂੰ ਰ. ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੋਂ 3,000 ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ 100 ਪੈਰਾ ਚੂਟਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਆਰ. 1 ਵਿਚ ਦਰਜ ਵਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ 25 ਜੂਨ, 1947 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 19 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਲਸੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 20 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਕਤਰਫਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ.

1 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਮੂਲ ਅਪਲਾਈ ਕੈਂਟਸ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਰਬੀ ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੂਲ

M s Kapoor and Sons v. Raj Kumar Khanna and another Kapur, J. ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਇਡਜ਼ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਲਸੀ ਟੋਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। 14 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 10 ਲਾਗਤਾਂ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਖਰਚੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ।

21 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਸੰਕੋਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। 21 ਮਾਰਚ, 1951 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਾ ਟਾਰਜ਼ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਬਨਾਸੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 20

ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲਣ ਦਾ ਸਕੋਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ 27 ਮਾਰਚ, 1951 ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। 28 ਮਾਰਚ, 1951 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਾਲਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ. 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਨੂੰ, ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਖੰਨਾ ਨੇ - ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਆਰਬਿਟਰਾ ਟਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ।

29 ਸਤੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਖੰਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ- ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਕੂਪਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਬਨਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹਾਦਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ (ਮੇਰੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ—ਭਾਵ "ਸਾਦਾ ਝਗੜਾ) ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਅਬਨਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੇ 'ਕੂਪਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਡਿਲੀਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਇਹ ਹਨ। ਮੈਂ - ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਂ:-

“26-9-51—ਸ਼ੁੱਠ ਨਾਥ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਕੇ. ਕਾਲਜ। 27-9-51—(ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ) ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ।

28-9-51—(ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ) ਬਿਨਾਂ ਪਤੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਿਛਲੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਰਥਨ ਹੈ-

"ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਬਿਨਾਂ ਐਡ ਡਰੈੱਸ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।"

ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ-

“ਬਿਨਾਂ ਪਤੇ ਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ”

ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ

Ms Kapoor
and Sons
v.
Raj Kumar
Khanna and
another
Kapoor, J.

10 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ-

ਨਿਯੁਕਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ

ਤੁਹਾਡੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿਓ

Mis Kapoor
and Sons

v.

Raj Kumar
Khanna and
another

Kapur, J.

ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਤੁਹਾਡੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ "

ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ 9 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਕਿਉਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪਤੇ 'ਕੂਪਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ, ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ "ਮੈਸਰਜ਼ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਆਫ ਕੂਪਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ" ਦਾ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ "ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ" ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਇਸ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 30 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਲਸ ਨੇ { ਵੀਰ ਭਾਰਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 6 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੇ **ਐਕਸਪਾਰਟ ਐਵਾਰਡ** ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰੁ. ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ 9 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 12,160 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੂਪਰ ਰੋਡ ਪਤੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਕ ਕਾਪੀ ਵੀ ਸੀ। ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ 15 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 20 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਤੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ।

19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਨੂੰ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬੀ ਟ੍ਰਾਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਾੜਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ - **Raj Kumar Khanna and another** ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ-

T Undev

- (1) ਕਿ ਸਾਲਸ ਗਲਤ ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ;
- (2) ਕਿ ਸਾਲਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਸੀ;

- (3) ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
 (4) ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; and Sons ਅਤੇ
 (5) ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਜਣ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੇ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਕਪੂਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਆਏ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ * 4 ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹਨ।,

ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੋ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:-

"42. ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ-

- (a) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ

- (b) ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿਗਿਆਪਨ ਵਿੱਚ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜ ਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਡਾਕਘਰ ਐਕਟ, 1898 ਦੇ ਚੈਪਟਰ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ».

ਇਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ-

“* * * ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਸਮੇਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ, ਗੈਰ-ਡਿਲੀਵਰੀ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦੋ ਸਮਾਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਰਬੀ ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ, ਹਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ , ਅਤੇ ਕੀ

Ms Kapoor
and Sons

v.
M s Kapoor
and Sons

v.
Raj Kumar
Khanna and
another

Kapur, J.

ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਆਪਣੀ ਆਰਬਿਟਰਾ ਟੌਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ , ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਆਰਬਿਟਰਾ ਟਾਰ ਕੋਲ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਆਰਬੀ ਟਰੇਟਰ, ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦਾ X, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ, ਜੋ ਕੋਈ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਝੱਲਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਸਪੁਰਦਗੀ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਧਾਰਾ 42 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਡੀਸੀ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਨੋਟਿਸ ਜੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਕੂਪਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਫਰਮ ਦਾ ਪਤਾ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਤਾ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ੁੱਠ ਨਾਥ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਕੇ. ਕਾਲਜ, ਜੋ ਕਿ. ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੋ ਸ਼ੁੱਠ ਨਾਥ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਡੀਸੀ ਕਪੂਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ.ਸੀ.ਕਪੂਰ, ਦ

Mis Kapoor
and Sons

v.

M's Kapoor
and Sons
v.
Raj Kumar
Khanna and
another

Kapur, J.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਦਾ ਮਾਲਕ, 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ 2 ਜਾਂ 3 ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਸ਼ੰਕੂ ਨਾਥ ¹ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ. ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਤੰਬੂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਸੀ. ਕਪੂਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਖਰੀ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਤਾ ² ਕਪੂਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 25 ਸਤੰਬਰ, 1951 ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸੀ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਸਹੀ ਸੀ। ^ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਹੈ *ਜਗਨਨਾਥ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬਨਾਮ ਜੇ ਈ, ਸਾਸੁਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1)। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਪੈਕੇਟ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ *ਸਾਬਕਾ* ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੈਕੇਟ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ■ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਉਦੋਂ ਆਈ

(1)

ILR 18 Bom. 60 ਐੱਸ

ਗੋਬਿੰਦ ਚੰਦਰ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ *ਦਵਾਰਕਾ ਨਾਥ ਪਤਿਤਾ* (1) ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਵਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਨਾ 965 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ

M s Kapoor
and Sons

v.

Raj Kumar
Khanna and
another

Kapur, J.

ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਡੀਸੀ ਕਪੂਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਮ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਵਾਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਿਨਾਂ ਪਤੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੂਪਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਉਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ 'Cooper - Road' ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ *ਵਾਮਨ ਵਿੱਠਲ ਕੁਲ ਕਰਨੀ* ਬਨਾਮ *ਖੰਡੇਰਾਓ ਰਾਮ ਰਾਓ ਸ਼ੈਲਾਪੁਰਕਰ* (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਕੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਐਡਰੈਸੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਦਵਤਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਕੇਸ *ਬੁਟੋ ਕ੍ਰਿਸਟੋ ਰਾਏ* ਬਨਾਮ *ਗੋਬਿੰਦਰਾਮ ਮਾਰਵਾੜੀ* (3) ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

(1) 20 ਐਲ.ਸੀ. 962

(2) 156 ਐਲ.ਸੀ. 1020

(3) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1939 ਪੇਟ 540

Raj Kumar
Khanna and
another
Kapur, J.

1314 ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ [VOL. VHI ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114, ਇਲਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਹੀ ਸੇਵਾ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੁਝ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, DW 2 ਚਰਨ ਦਾਸ ਫਰਮ ਸੰਭੂ ਨਾਥ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡ ਟਾਈਮ-ਕੀਪਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਸੀ. ਕਪੂਰ 25 ਸਤੰਬਰ

Mis Kapoor
and Sons

v.

1951 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਪਰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਡੀਸੀ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬੀ ਟ੍ਰਾਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ 1 ਦਸੰਬਰ 1950 ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ 1950 ਨੂੰ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ-ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਸਹੀ ਨੋਟਿਸ ਸਨ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬਿਟ - ਰੈਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੂਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸਮਝੌਤਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੇ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ Raj Kumar
Khanna and
another ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਇੱਕਮਾਤਰ ਸਾਲਸ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਵ Kapur, J. ਨਰਾਇਣ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਫਿਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ. ਗੰਭੀਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੰਭੀਰ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (4) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ. ਗੰਭੀਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਹਵਾਲਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੇਵਲ ਗੰਭੀਰ ਦੀ ਅਸਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਅਰਥ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ

M[s Kapoor
and Sons
v.
Raj Kumar
Khanna and
another

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਕੁੰਭਾ ਮੌਜੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ*

(1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੁਹਾਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਲ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। . ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਮਲ

Kapur, J. ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ *ਮੁਲਚੰਦ ਜੋਥਾਜੀ ਬਨਾਮ ਰਸ਼ੀਦ ਜਮਸ਼ੇਦ ਸੰਨਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (2)* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 347 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਫਿਰ *ਸੁਕਰੱਲਾ ਬਨਾਮ ਰਹਿਮਾਈ ਬੀਬੀ (3)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੌਰਖਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪੜਾਅ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 (4) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ (1) ਧਾਰਾ 31 (4) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਓਬਿਟਰ ਸਨ, ਅਤੇ (2), ਇਹ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸੀ। ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਦੋਂ ਉਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

(1) 1953 SCR 878

(2) ਏਆਈਆਰ 1946 ਮੈਡ. 346

Mis Kapoor
and Sons

(3) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1947 ਏਆਈਐਲ 304

^vRaj Kumar
Khanna and
another

ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। *ਕੋਡਾਲੀ ਰਾਮਕੋਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ* ਬਨਾਮ *ਕੋਡਾਲੀ ਸੁਰਯਾਨਾਰ-ਅਯਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1) ਵਿੱਚ । ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। *ਟੋਯੋ ਮੇਨਕਾ ਕੈਸ਼ਾ ਲਿਮਟਿਡ*, ਬਨਾਮ *ਸੇਹੀਂਗਿ ਹਰਨਾਮਿੰਗ* (2) ਵਿੱਚ , ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੇਸ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

Kapur, J.

Falshaw, J.

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰਯੁ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ